

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Elgajlan

Ára: Éves árta 8 korona. Hétve-
napi árta 1.50 korona.
Földes árta 20 darabonként 20 fillér.

ELMÉNYEK MANDON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dankóczy Károly könyvnyomdája Celldömök
10. utca. 2. sz. alatti részben.
Budapest és ...

Aratás.

A magyar föld az istenándott, fürgé munkáskezek erejétől hasítva adja ki magából a gyümölcsöt, hangozik az arató dal, csak a melódiaja vontatottabb, szomorubb, mint azokban az esztendőökben, mikor csak a földeken arattak kalászkokat. Mert most másult is aratni: trolí fensikon, gaticai rónaköves hegyek között, dusan arat a halál. A legszörnyűbb embertusák hősi tornájának lázas lihegése vegyül bele az aratódalba és a magyar hősiesség talán utolszor mérkőzik most az orosz túlerővel. Az orosz tömeg, amelynek a forradalom dacára sincs még akarata, most ismét ráveti magát a hősiesség ércpáncéljára, amelyet a központi hatalmak militarizmusának hívnak más szóval. Mialatt mi learatjuk a hősök védelmezte magyar föld aranyos termését, mindig gondoljunk azokra az ezer vesztély és ezer halál között bugdácsló testvéreinkre, akik kün a fronton az ágyutüz pillanatnyi szünete alatt mihozzánk fohászknak, mi utánuk vágyakoznak és a magyar földön maradt szeretteik nevével ajkukon mennek át a földi világból a megdicsőülés ragyogó honába.

Mikor feloszljuk magunk között a termést, mindig gondoljunk arra, hogy első kötelességünk a nemzet létét és becsületét védelmező katonáink drága

testének táplálékkal ellátása és csak a felesleg maradhat meg a mi puha, veszélytelen, jóléttel bélelt hinterland-beli existenciánk feuntartására. Amit a magyar föld borban, buzában, értékben terem, annak legszebbjét a hőseink kapiák, csak a maradvány jusson nekünk. A terméskilátások még bizonytalanok, de a szárazság, az előrelátható takarmánymány bus perspektíváját mutatja, minden fogvasztásnak tehát a legszigorubb takarékoság rendszerében kell történni, hogy a monarchia másik államának támogatását is eszközölhessék. Ha mi nyersanyagokat és szenet kívánunk Auszriától, ezért cserébe a magyar föld termékének feleslegét kell nekik juttatnunk, de hogy azt végrehajthassuk, a legszigorubb kell ellenőriznünk magunkat, nehogy a termés elosztása körül a rendelkezileg megállapított mennyiség-nél többet kaparintson meg maga számára a mohóság és kapzsiság. A denuncialis zen a terrenumon most hazafias kötelesség. Aki bármí kijátszással a fogvasztásra megállapított adagnál több gabonát igényel és szerez be, az valóságban házaáruló, mert megnehezíti első-sorban fronton küzdő hőseink ellátásának munkáját, másrészt pedig meg-rabotja a magyar közgazdasági életet, mert hozzájárul ahhoz, hogy a háborus cser-forgalom fennakad és mi nem leszünk ábba a helyzetbe, hogy a szükséges bevittet leh-tővé tegyük. Minden

eltitkolt gabonaadag csak kinzobbá teli a széninséget, mert ennek impo-rálása csak úgy válik lehetőség-ssé, ha a magyar felesleget Auszria vagy Né-metország megkaphatja tőlünk. Azért tehát az aratódal komoly melódia legyen most. Ennek a szörnyű időnek gazdasági harcát, az aratás eredménye, a készletek becsületes elosztása vezet-heli csak a mi győzelmünkre és ha a hősök keményen állják az ellenség of-fenzíváját, nekünk itthonmaradottaknak is el kell küzdeni azt a támadást, amit a köztünk felburjánzott bűn és kap-zsiság az erkölcs, tisztesség és takaré-kosság ellen intéz

Alkonyatkor.

Nyárest csendes alkonyán
Rózsaszínű gondolán
Vitorláznak keltelcskén
Az áhítat tengerén;
Közelnkbe senki más,
Csak az édes süttogás
És egy drága érzelem:
Nemesítő szerelem.

Biborsugár bucsuzik,
Felhőfoszlány elkuszik;
Az estcsillag mosolyog,
Szívünk holdja fellebog;
Messze tájra kék köd ül,
Csókös illat fon körül:
Szó ajkunkon nem fogan;
Évezünk csak — boldogan.

MAGYAR IMRE.

A szénhiany miatt eddig zárva volt

PÁPAI GŐZFÜRDŐ

MEGNYILT.

Férfiak részére: pént. ken, szombaton és vasárnap.

Hölgyek részére hétfőn — reggel 6 órától este 8 óráig nyitva.

Kádfürdő minden időben használható.

Mezőgazdasági kamarák.

A magyar mezőgazdák multkori gyűlésükön többek között egy rendkívül fontos kérdést is tárgyaltak. Ez a kérdés a mezőgazdasági kamarák ügye volt. A magyar gazdák ugyanis azon az állásponton vannak, hogy a gazdáknak még nincs olyan szervezeti és olyan nivóju érdekképviseletük, mint a kereskedelmi és iparkamarák, vagy az ügyvédi kamarák.

Ugyanakkor, amikor a legteljesebb liberalizmussal elismerjük, hogy a gazdáknak is szükségük van arra, hogy megfelelő érdekképviseletük legyenek, mégis egy kissé különösnek tartjuk a mezőgazdasági kamarák létesítésének kérdését, illetve követelését.

A magyar mezőgazdáknak ugyanis van egy egyesületük, a híres OMGE. Ez az OMGE már eddig is kitünően képviselte a magyar mezőgazdák érdekeit, mindig jelen van, amikor gazdák ügyeit tárgyalják, sőt a kormányhatóságok és illetékes faktorok, mindig meghallgatják a mezőgazdaságot érintő ügyekben az OMGE. vezetőségét. Nem értjük tehát a mezőgazdasági kamarák létesítésére irányuló kívánságot.

Azt, hogy a gazdák nem lennének megelégedve az OMGE-vel, nem tudjuk elképzelni, részben azért, mert ez az egyesület minden alkalommal megragad arra, hogy a gazdák érdekeit hathatósan képviselje, de nem hisszük azért sem, mert éppen az OMGE. vezetősége terjesztett elő ebben a kérdésben határozati javaslatot.

A mezőgazdasági kamarákkal tehát ügyilátszik a magyar gazdatársadalomnak más célja lehet, mint érdekképviselet megszerzése. Ha talán az volna a szándéka, hogy az illetékes faktorok hivatalos forumként ismerjék el a mezőgazdasági kamarákat, vagyis bizonyos kérdésekben — éppen úgy, mint a kereskedelmi és iparkamaráknak — adjanak a gazdatársadalom kezébe is hivatalos hatalmat, akkor egészen feleslegesnek tartjuk a kamarákat, hiszen éppen az OMGE. eddigi szereplése bizonyítja, hogy minden terve, minden szándéka megvalósult a mindenkori kormányánál mindaddig, míg e szándékok és terhek az ország valódi, által-

Sajnos azonban, nem tudunk azonban véleményen lenni, hogy a gazdáknak még csak annyi önálló hatalomra is volna szükségük, amennyit a mezőgazdasági kamarák képviselnek. A ma-

gyar gazdatársadalom — bár nem akarjuk vádolni — évek hosszú sora óta nem fejlődik, nem tart lépést a haladással. Minden országban, minden európai államban ráérték a belterjes ellátatos irányu gazdaságra, csak nálunk nem. Nálunk még mindig nincs csatornázás, még mindig nincs belterjes gazdálkodás, dacára annak, hogy az ország valóban agrárszág, amelynek erre égető szüksége volna. A magyar gazdatársadalom tehát — legalább mi úgy látjuk — csekély kivétellel rendkívül konzervatív. E konzervativizmus eredményezte azt, hogy még eddig mezőgazdasági kamarák létesítéséről szó sem volt. Ma pedig, amidőn minden a haladás, még pedig gyors haladás felé törekszik, egyenesen időszerű lenne látjuk azt, hogy a konzervatív gazdatársadalomnak az eddiginél erősebb és önállóbb érdekképviseletet teremtsen az állam.

Ha a magyar gazdatársadalom tanúságot tesz arról, hogy lépést tud tartani az idővel, a korrallal és a haladással, ha valami nyomát látjuk annak, hogy a magyar agráriusok nem mindig egyéni szempontból nézik a világ rendjét és korparátásra hajlandók a gazdasági élet másik ágával, a kereskedelemmel és az iparral, akkor mi is a mezőgazdasági kamarák létesítése mellett fogunk szót emelni.

Addig azonban elégnek találjuk az OMGE-t mint a gazdák érdekképviseletét, amelynek ténykedései nem befejezettek és az illetékes faktorok jóindulatától függnek.

Egy Atheistához.

Budapest, 1917. jun. 12. szemkinikán.

Bölcsességgel teltett Ur!
Ugy-e, önnek is szemét szur
E világ rettenetősége;
Hogy a harcnak most sincs vége,
Es nincs meg az örök béke?
De nekünk is szur ám szemet,
Kik hordozunk hibás szemet
S azért jöttünk Budapestre,
— Egyik korán, másik este —
Hogy azt megoperáltassuk
És általa megláthassuk
A jó Isten fényes Napját,
Amint szétszórja sugarát,
Meg a dicső természetet,
Mely a tavasszal luktetett;
S fénylő csillagot az égen,
A szerelmet szívben, szemben,
Mi ragyoghat ennél szebben?
Mi? a Nap, Istennek Napja,
Bár most tőle minden satnya:

Gyümölcs lehull, virág hervad,
Késik az üdítő harmat.

És harmatot vajjon ki ad?
Az, ki mostan mélyen hallgat.
De csak lassan a keresztet!
Lidércnyomás nem ereszt el;
A rut üdöklő haboru,
Mely mint rettenetes boru
Borít be eget és földet,
Havas sziklát, üde völgyet;
Mindenfelé nagy siralom;
Jajtól hangzik hegy és halom;
Retentő a szív keserve,
Nem fesheti ember nyelve.
Ki vet véget ennek? kerdem
Sirankozva, rogyva törden,
Azt hiszed az ember? Soha!
Hisz egymáshoz oly mostoha
Egy mást ragja, tépi, marja
Ez elvadult tigrisfajta;
Ez a csuszó-mászóféreg,
Kibe hálni jár a lélek;
Suayin csusz-mász, mint a kigyó
És szentül hiszi, hogy így jó.
Effeledi eredetét,
Hogy porból vette kezdetét,

És azt, hogy a porba leker
Egy örök szellem lehellett,
Es amit ő szervessé tett,
Azt a sokféle földnemet,
Mint a kigyó, hason mászva,
Szervess testként eszi, ragja.
— Hát van Isten! és van keze,
Csak sok hülye ember eszi
Mit sem láthat, mit sem érthet
S azért nem hajt neki terdet.
Nem lett még próbára téve,
Kevély, mint az üres kéve,
Észre téríti, ha nem más
Egy csekély oldalnyílalás,
Vagy a rideg halál szele;
Ha tudsz, ennek állj ellenél
Nem látod e, kevély fráter,
Rád ácsit a vulkan. kráter,
Mint ont el a tüzes lava . . .
— Őző ember, hitvány, gyáva?!

Mig időd van, téj eszedre
Bízd sorodat Istenedre;
Mert aki Őbenne bizik:
»Soha meg nem csalatkozik.«
Léven mindnyájunknak Atyja
Hívó gyermekét nem hagyja!

M. L.

Fővárosi képek!

A »Belvárosi kávéházban« ültünk, amidőn a mögöttünk levő asztalnál megjelenik, drága kosztümbe, sárga selyem felöltőbe öltözött, termetes urhölgy. Férjével reservált asztalhoz ülnek és a hölgy maga elé rakván nagy ezüst-pikkelyes ritkülljét, kiveszi ezt a cigarettá-tárcáját és reagyuji. Férje szintén kiveszi tárcájából egy nagy, hosszú szivart és pótkelve eregeti a füstöt, majd némi idő múlva lavozik. A hölgy belödik, hogy elmenjen, amidőn meglátja a férje által ott hagyott szivarveget — amidő nálunk »bagóknak« hívják. A papír-szíptárolt együtt fogja és óvatosan a ritküllőbe csu-

ratja. Azután ő is távozik. Az újdonsült parancs nem tagadja meg magát!

II.

A »földalatti« igyekeztünk a városig. Egy elegáns úrnő, nagy grémánt-bu- tonokkal fülében, száll be a szakaszba, ahol egy ismerősrére akad. Kérdi, hova megy az idén furdőre, mire ez feleli: a Balatonra! — És ön? — Én csak a Margitszigetre! — Hisz ott borzasztóan drága az élet! — feleli társnője. — No! Azért a »rongyos pár forintért« csak nem megyek el a fővárosból, ahol mindent megkaphatok! — Ezután mondja meg valaki, hogy Budapesten nincs enni-va?!

III.

A »Metropolban« vacsoráztam és kedv- teléssel hallgatom az öreg »Banda Marcia- szép magyar nótáit. A szomszédos asztalnál nagyobb társaság ül; sőt iszunk és igen hangosan vaunk; kivált egy kopaszodó uri ember, aki aznap bizonyára jó üzletet csinálna tott »szappanba« vagy »bakancsba«! — Hangos tetszéssel kísérte a nótákat, majd odaintván az öreg primást, valami papiros- bankót nyomott a kezébe. Az öreg cigány bizonyára már nagyobb bankókat is látott, de azért tisztességtudóan fejeje hajolva huzta el a megparancsolt nótát. Az erősen »sorsur- erre-még-hangosabb« lett, a kezével feje fölért ferjetgetett és végül gondolva merészet és nagyot, odaintta az öreg Marcit és ke- zébe nyomott egy pohár — sört, hogy igyék. Az öreg primás azonban kissé ironikus meg- hajlással, fuomau eltolta majától az italt, mert hát őt az »urak« csak pezsgővel szok- tak megkínálni! — Tempora mutantur!

IV.

Hogy a háborus kosztot nem csak az emberek, hanem az állatok is megcsinál, arra elég példát szolgáltatnak a fővárosi konflisok és »fiakero«-k lovai. Szegény párok szénát csak mutatóba; zabot meg egyáltalában nem kapnak. A csontjait városságban zörögnek és minduntalan esőddől támad egy-egy kiddyó »talos« körül, melyet a publikum segélyével nagynehezen ismét lábra állítanak, hogy azután lassan, de biztosan a legközelebbi utcasarokig elvonszolja a boldog bennülőket, mint ahogy velünk is történt. Egyik utcakeresztesénél láttam, amint egy butorkocsi éppen a villa- mos vasut vágányai között rekedt meg, nem győzván a kiaszott gebék a terhet. A villamos kalauza, hogy tovább jusson, a butorkocsinak hátulról nekieresztette a motort és maga előtt tolva, haladt tovább. Persze! Ez tetszett a sze- gény lovoknak, de hogy meddig tartott ez a segítség, tovább nem figyeltem.

Ha valaki tovább akar jutni, csakugyan így kell tennie, mint ahogy a »Fliegende Blätter«-ben nemrég olvastam, hogy vagy zabot, vagy benzint kell vinnie az utasnak a táskában, aszerint amint fiakerrel vagy autó- val akar közlekedni. Hová lettek a híres »cajglék« és »gummi-rádlerek«, melyek sár- kány módjára ragadták tóra a boldog halandó- dót? — Most igazán felesleges megmondani a fiakerosnak, hogy »percellánt« visz, tehát

Adományokat szívesen fogad a Népkönyvha vezetősége.

H I R E K.

Egyházmegyei hír. Mikos János gróf, megyéspüspök Viragh Miklós sarvári és Bedics Mihály jánosbázai káplánokat köcsönösen áthelyezte.

Orffly Lajos dr. t. kerületünk népszerű országgyűlési képviselőjét, az országgyűlésen bevalasztották a közoktatásügyi bizottságba.

Ülázasi kedvezmény. A belügyminisz- ter azok számára, akik korábban levő seb- sült vagy beteg hozzátartozókat látogatták, vagy elhalt katonák temetésére utaznak, kör- házjegyeket bocsájt ki. Ez a jegy mérsékelt árú vasúti jegy váltására jogosít s az első- fokú polgári hatóság láttamozza. A jegyeket katonai egészségügyi intézetek állítják ki.

Finkelstein Róssia minden külön érte- sítés helyett ezután közli jóismerőseivel, hogy f. hó 1-én eljegyezte Eufeld József Budapestről.

Elmentek a színeszek. A Récz Dzsóz igazgatása alatt levő kitűnő színtár-ulat va- sárnap tartotta nálunk utolsó előadását. A **Négy a kislány** remek befejezése volt az előadások sorozatának. Csólnakossy és Gyulay Gizella, valamint Ráczné tin, egyik darabban sem mutattak meg lényes tehetségüket, mint ez alkalommal. Lőrinczy és Gerő (a »Mauth- ner diadala«) pompásan játszották az elég nehéz szerepüket. A többiek is szinte szoká- tan rutinnal játszottak, mintegy megjutalmazva a termet szinte a leszakadásig megtöltő kö- zönség pártfogását. A jeles tarsulat Közre- ment tőlünk, de úgy halljuk, hogy még ez évben vis-zajönnek. B.

A vasut köréből. A Min. igazgatóság Pullmann Vinc: czeledömölki forralmi hivatal- nokot szolgálati érdekéből Aradra helyezte át. A szimpatikus hivatalnok távozását sajnálattal kell tudomásul vennünk. Pullmann már el is foglalta új állomását.

A föl nem mentettek bevonulása. Azon egyének, kiknek felmentése revizió foly- tan hatálytalannított, csak katonai behívó kézhezvétele után tartoznak bevonulni.

Halálozás. Raffel Mihályné, szül. Lovasdy Ilona ma egyhete virradóra életének 73. boldog házasságának 49. évében Czeledömölken elhunyt. A kedden végbement temetésén a helybeli és vidéki intelligencia is szép szá- mával jelent meg. Az elhunyt férjén, két fián és két leányán kívül több unoka és dédunoka gyászolja.

A régi jó időkből. — Lehetetlen ki- bírni ezt a drágaságot — panaszkodik az egyik háziasszony a másikoknak. Három tojást adnak egy hatosért, egy pár pörkölni való csirkéért 80 krajcárt, meg kéri a falusi ass- zony s a zsirszalonna ára is felment 90 krajcárra. Az ilyen drágaságba csak a millió- mosok lakhatnak jó.

(Ez már talán nem is igaz, — mondja a mai ember. — Pedig alig van három ez- tendeje, hogy igaz volt.)

Nem lehet exhumálni. A pozsonyi ca. és kir. parancsnokság — egészségügyi szem- pontból — július 1-től, október 1-ig a harc- terekben, a hadiáptérleteken, valamint a mő- göltes országrészekben a hulltetek kibantóká- sát, és szállítatlását egyelőre beazhntette.

Kacsák. A héten az a hír terjedt el hogy Tury György-buier restauráció, volt czeledömölki vendéglős, hirtelen meghalt. A sok sápadásra ki-űt, hogy a leverett ur bar róvid nyaku, kővér, a »statu«-t sem veti meg: egészségesen él és virul. —

Adományok a sebasült katonák ré- szére. A czeledömölki Vöröskereszt kórház és vasúti állító állomás részére az utóbbi héten a következő adományok érkeztek: Gyümörey György (Inta) naponta 10 liter tej, Klaff Gyula naponta 10 üveg szódaviz, Kovacs Józsefné (Móra-) 20 korona. Özv. Sző- geuy-Mariéh Ferencné Gerecy grófnő 400 drb. káposzta. Raffel Mihály 100 korona. Kuti Mária 2 korona.

A rekvirálóbiztosok napidija. A rek- virálási munkálatok meg a mult év április havában kezdődtek meg, azóta egyik rek- rálás a másikat érte. A rekvirálóbiztosok napidija hat koronában állapított meg s ugy lát-zik, még is kapjak — papíron. Még máig sincs kiutalva, jöllehet százeanták a kő- érdekekben lábbelijöket, ruhájokat; azok meg- camaltatásához a saját családjuk szájától kellett elvonni a pénzt, amit azután még ma is nélkülöznek, lévén a legtöbb rekvirálóbiztos tanító, akiknek ugyan kiutaltak olyan **gyors- seglyt**, amelyik **lassan jön**. Így élnekkelbelük a szegény tanítók is:

Most látszik meg, ki az igazi árva, Senki sem gondol nyomorosására.

Különben ugy halljuk, hogy a rekviráló- biztos-tanítók a közokt. miniszterhez fordul- nak, hogy ha azt a nyomorult tan denféle biztos munkálatokra kötelezik (a leg- több sine vitulus, hát azt a nyomorult eh- bért, egyszer már adassa meg a »nemzet napszámósinak«.

Halálozás. Sárvary Lujzika jano-házai r. k. tanítónő édesatyjánál, Sárvary József dabronci kántortanítónál, 24 éves korában meghalt. A kedves modoru tanítónő, halálai sok ismerőse gyászolja.

Fogságban. A legújabb kimutatás sze- rint a 19. vadász-erzredhez tartozó kemenes- mihályfai illetőségű Nagy Janos, továbbá Gutt- mann József 18-as várkészői illetőségű hon- védzászlós orosz fogságba jutottak.

Adományok a Népkönyvha részére: Özv. Tolvaj Takách Jenőné 20 K, Pföfner Ottó (Vöncz) 25 kg. zsir, Hollósi Ruper: apát 200 K, Deutsch Móráné (Kemenesszentjén) ká- poszta, tejfel, kapor, Honig Sámuel 30. K, N. N. 10 K, Klein Vilmos naponta 10—15 liter tej, Blettler Pálné 4 üveg paradicsom, Sebestyén Dezsőné 4 üveg zöldbab, Raffel Dá- vid 5 K, Röh Pálné fahéj.

Deák-Ötthon, fiúinternátus Szombathelyen. Ez a napjaink felgyógyt-ást álló ut- tézeiben a vidéki tanulók kellemes otthon találnak, teljes ellátással. Tanak érdekeltödni. Cím: Deák Ötthon Szombathely (Közégi utca 46.)

